

Ulkoasiainministeriö
kirjaamo ja
OIK-40

11.9.2009

Viite: Ulkoasiainministeriön lausuntopyyntö HEL 7818-16

Asia: ETNISTEN SUHTEIDEN NEUVOTTELUKUNNAN (ETNO) LAUSUNTO

Etnisten suhteiden neuvottelukunta (ETNO) on valtioneuvoston asettama laajapohjainen asiantuntijaelin, jonka tarkoituksena on mm. kehittää vuorovaikutusta viranomaisten, kansalaisjärjestöjen ja eduskunnassa edustettuna olevien puolueiden sekä maahanmuuttajien ja etnisten vähemmistöjen välillä niin valtakunnallisella, alueellisella kuin paikallisellakin tasolla. Lisäksi ETNO avustaa maahanmuuttopolitiikan asiantuntijana ministeriöitä etnisesti yhdenvertaisen ja monimuotoisen yhteiskunnan kehittämisessä.

Ulkoasiainministeriö on pyytänyt ETNO:lta lausuntoa liittyen YK:n kansalais- ja poliittisia oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen Suomen kuudenteen määräaikaanraporttiin. Raportissa käsitellään ajanjaksoa heinäkuusta 2003 syyskuuhun 2009. ETNO:n työjaosto antaa lausunnon neuvottelukunnan nimissä.

Edellisestä Suomen antamasta raportista saaduissa päätelmissä YK:n ihmisoikeuskomitea ilmaisee huolensa maahanmuuttajien kohtaamasta syrjinnästä ja kielteisistä asenteista. ETNO haluaa lausunnossaan tuoda esiin mainitulta aikajaksolta toimia, joilla on pyritty parantamaan maahanmuuttajien asemaa sekä torjumaan ennakkoluuloja ja syrjintää.

Lausuntopyynnössä mainittu ajanjakso kattaa kolme eri toimintakautta ETNO:n toiminnassa. Tänä aikana on tapahtunut joitakin hallinnollisia muutoksia, joista alueellisten neuvottelukuntien asettaminen vuonna 2005 on lisännyt ETNO:n toiminnan kattavuutta ja parantanut maahanmuuttajajärjestöjen vaikuttamismahdollisuuksia valtakunnallisesti. Vuodesta 2006 lähtien ETNO on järjestänyt vuosittain Etnisten suhteiden foorumin, jossa järjestöt ja viranomaiset ovat kokoontuneet keskustelemaan hyvien etnisten suhteiden edistämiseen liittyvistä kysymyksistä. Keskustelua on käyty mm. median ja politiikan roolista etnisten suhteiden edistämisessä, kotoutumisen onnistuneisuudesta ja maahanmuuttajien osallistumismahdollisuuksista, nuorten asemasta jne.

Ajanjaksolla 2003 - 2009 ETNO:n toiminnassa on ollut useita painopistealueita mm. rasismi ja hyvät etniset suhteet, maahanmuuttajajärjestöjen voimavaraistaminen, uskontojen ja kulttuurien välinen vuoropuhelu sekä hyvien etnisten suhteiden edistäminen työelämässä. Muun muassa edellä mainittujen aihepiirien osalta ETNO:ssa on toiminut työryhmiä, jotka ovat valmistaneet raportteja ja julkaisuja.

Rasismien ja syrjinnän vastainen työ on ETNO:n toiminnan perusta, joka näkyy kaikessa toiminnassa. Toimintaa on toteutettu osallistumalla tilaisuuksiin ja verkostoihin,

järjestämällä kuulemisia, tekemällä lausuntoja jne. ETNO aloitti vuonna 2002 hyvän tahdon lähettiläs -toiminnan, jonka toiminta jatkuu. Lähettiläiksi on valittu eri aloilta henkilöitä, jotka ovat edistäneet rasismista ja syrjinnästä vapaan yhteiskunnan kehittämistä omassa elämässään ja työssään.

Yhtenä painopistealueena ETNO edistää uskonnollisten yhteisöjen ja viranomaisten välistä vuorovaikutusta. Tähän liittyen 2005 - 2008 toimi erillinen työryhmä, joka mm. teki aloitteet muslimien hautapaikkoja koskevan kysymyksen ratkaisemisesta sekä poikien ympärileikkausta koskevan lainsäädännön muuttamisesta ja viranomaiskäytäntöjen yhtenäistämisestä. Työryhmä jatkaa toimintaansa myös ETNO:n toimintakaudella 2008 - 2011.

Työelämän hyvien etnisten suhteiden edistäminen on ollut keskeinen osa ETNO:n toimintaa alusta asti. Vuonna 2002 ETNO julkaisi työelämäoppaan maahanmuuttajille. Vuodesta 1999 työnantajat ovat voineet hakea ETNO:n myöntämää Paletti-palkintoa tunnustuksena maahanmuuttajataustaisten työntekijöiden palkkaamisesta ja moninaisuuden edistämisestä työelämässä. Vuosina 2006 - 2007 ETNO:ssa koottiin yritysten ja yhteisöjen hyviä käytäntöjä etnisten suhteiden edistämiseksi työelämässä ja järjestettiin teemaan liittyviä alueellisia seminaareja. ETNO:n jäsenenä olevat työmarkkinaosapuolet kartoittivat hyviä käytäntöjä "Ulkomaiset työntekijät tervetulleita" -kiertueella vuonna 2007. Tähän liittyen on julkaistu mm. "Mahmoud, Mertsu ja Maija", koulutusaineisto työpaikoille yhdenvertaisuuden edistämiseksi työelämässä.

Mainittujen lisäksi ETNO on ollut edustettuna lukuisissa erilaisissa rasismien ja syrjinnän vastaista työtä tekevissä toimikunnissa ja yhteistyöverkostoissa, esimerkiksi sisäministeriön sisäisen turvallisuuden ohjelman laadintaprosessissa.

Helsingissä 11.9.2009

Mervi Virtanen
ETNO:n työjaoston puheenjohtaja
Sisäasiainministeriö

Sari Haavisto
ETNO:n pääsihteeri
Sisäasiainministeriö

JAKELU Ulkoasiainministeriö, kirjaamo.um@formin.fi ja oik-40@formin.fi

TIEDOKSI Etnisten suhteiden neuvottelukunta (ETNO)
Sisäasiainministeriö, sm.kirjaamo@intermin.fi (HARE)